

àrea tècnic / professional

RENDIMENT SOCIAL DE LES ESCOLES ESPORTIVES

Proposta de metodologia d'avaluació

Antoni D. Galera, Llicenciat en Educació Física

Introducció

En els últims anys s'ha anat observant a moltes ciutats del nostre país, un increment notable de les genèricament anomenades "escoles esportives". Acostumen estar patrocinades, o com a mínim recolzades, pel poder públic (Ajuntaments, Comunitats Autònomes, Consell Superior d'Esports, etc.) i la seva finalitat específica, al marge de la concepció educativa en què estiguin basades és la d'oferir ensenyament esportiu a nens d'edat escolar (entre 6-8 i 13-14 anys) i a vegades també a joves fins a 17-18 anys, en horaris que solen ser després de l'escola (a partir de les 5 de la tarda) o els dissabtes al matí. Un dels més grans problemes amb què es troben aquestes escoles esportives – apart dels relatius a instal·lacions, material, professorat, recolze administratiu, etc. – és l'econòmic, ja que un objectiu comú és que a elles hi pugui accedir el més gran nombre de nens possible o joves que ho desitgin, encara que tinguin pocs mitjans econòmics. Pels patrocinadors, per tant, es tracta d'intentar oferir el màxim d'hores de classe al màxim de nens, pel mínim de

diners. En últim extrem, el paràmetre que s'acostuma a usar per avaluar les possibilitats d'implantació o el rendiment d'unes escoles esportives és l'econòmic: el cost del programa per cada nen o jove inscrit.

Aquest plantejament té l'inconvenient que en la pràctica es tendeix a considerar que la qualitat dels programes d'escoles esportives estigui en funció directa dels diners invertits, el que no ha de ser sempre cert. Unes escoles esportives "barates" poden tenir una gran qualitat, mentre que unes de "cares" poden no tenir-la. En la meua opinió, és necessari disposar de criteris per avaluar aquesta qualitat en funció del rendiment social, i no només de l'econòmic. En el *quadre 1* s'ofereixen alguns criteris d'avaluació des d'ambdós punts de vista; es podrà observar que els de tipus social són més abundants que els de tipus econòmic.

Les línies que segueixen, ofereixen a la consideració dels lectors una sèrie de paràmetres d'anàlisi del rendiment social d'unes escoles esportives. Uns es refereixen al comportament dels alumnes, i permeten d'objectivar el grau

d'acceptació dels programes. D'altres estan relacionats amb el desenvolupament de les classes, pel que permeten detectar l'existència de problemes d'organització. Tots ells s'han vingut utilitzant a les Escoles Esportives Municipals de San Cugat del Vallès.

Abans de passar a descriure'ls, s'ha de preveure davant el seu ús acrític o massa lineal. Els paràmetres que ara veurem són un instrument de mesurar què se suposa objectiu, pel que ens informaran de la magnitud d'una sèrie de realitats, però no ens diran res sobre les causes. Per això, serien necessària instruments sociològics que complementessin les dades objectives.

Paràmetres d'anàlisi

1. Taxa de matriculació

a) Definició

El primer paràmetre del qual podem treure conclusions és l'anomenada

Quadre 1
Possibles criteris d'avaluació del rendiment d'unes escoles esportives

	Alt Rendiment	Baix Rendiment
Criteris socials	<p>(TM) • S'inscriuen tots els alumnes previstos.</p> <p>(TP) • S'inscriuen molts alumnes.</p> <p>(TR) • Renoven la matrícula d'un any per l'altre molts alumnes.</p> <ul style="list-style-type: none"> • La majoria dels inscrits són de classes socials baixes (amb poques possibilitats de fer exercici). <p>(TA) • Els inscrits van sovint a les classes.</p> <p>(TI) • Es dona la pràctica totalitat de les classes previstes.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tot el professorat està capacitat pedagògicament. • Pocs canvis de professorat. • Hi ha coordinació amb altres programes similars dirigits als mateixos alumnes (Educació Física Escolar, Jocs Escolars, activitats físiques a la Natura, etc.). 	<ul style="list-style-type: none"> • S'inscriuen menys dels alumnes previstos. • S'inscriuen pocs alumnes. • Poques renovacions; hi ha moltes "cares noves". • Poques inscripcions d'alumnes de classes socials baixes. <p>Els inscrits van poc o irregularment a les classes.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Irregularitats en la continuïtat de les classes. • El professorat capacitat és minoritari o inexistent. • Canvis freqüents de professorat. • Poca o nul·la coordinació amb aquest tipus de programes.
Criteris econòmics	• Baix cost per inscrit	• Alt cost per inscrit

Entre parèntesi, claus dels paràmetres d'anàlisi que es descriuen en el text:

TA = Taxa d'Assistència TP = Taxa de Participació

TP = Taxa de Participació TR = Taxa de Renovació

TM = Taxa de matriculació

Taxa de Matriculació, que definirem com el percentatge de places previstes a les escoles esportives que hagi estat cobert per les inscripcions:

$$TM = \frac{PC}{PP} \times 100 \quad (1)$$

en la que PC = Places Cobertes per les inscripcions
PP = Places Previstes

b) Utilitat

La Taxa de Matriculació permet detectar problemes en dos tipus de factors relacionats amb l'organització:

- el grau d'adequació de l'oferta a la demanda (si s'ha previst el número suficient de places, si els horaris eren adequats, etc.),
- el grau de difusió informativa (si s'ha fet una bona campanya d'informació, si els llocs i horaris d'inscripció eren còmodes, etc.).

c) Metodologia

El càlcul de les places previstes es fa multiplicant el nombre de professors

disponibles pel número d'hores setmanals de classe que donarà cadascú, i dividint entre el número d'hores setmanals de classe que farà cada alumne; el resultat és el número de grups d'alumnes diferents, que multiplicat pel número d'alumnes que tindrà cada grup ens dona el número de places (alumnes) previstes.

2. Taxa de participació

a.) Definició

És el percentatge de població a la qual va dirigit el programa a la que s'hi inscriu:

$$TP = \frac{I}{E} \times 100 \quad (2)$$

en la que E = Població a la que va dirigit el programa

I = Inscrits en el programa.

b) Utilitat

La Taxa de Participació és un indicador de l'acollida del programa per part dels nens o joves destinataris, la qual

està influïda per següents factors:

- recolzament dels estaments relacionats (Associacions de Pares, Professors d'Educació Física, la resta del professorat, etc.),
- difusió informativa (publicitat, campanyes d'informació, etc.),
- atractiu intrínsec de les activitats esportives ofertes en el programa.

c) Metodologia

El número de nens o joves als que va dirigit el programa es pot extreure de 3 tipus principals de fonts: Censos de Població, Padrons Municipals o Censos Escolars, tots ells el més actualitzats possible. Una font alternativa pot ser la de demanar a les Escoles situades dins de l'àrea d'influència de les escoles esportives el número d'alumnes escolaritzats de les edats que ens interessin o –més factible– dels cursos educatius corresponents (3er d'EGB, 4art. d'EGB, etc.).

Per fer el càlcul de la Taxa de Participació, és imprescindible comparar únicament la població afectada pel

programa. Per exemple, si organitzem unes escoles esportives per a nenes de 8 a 10 anys, haurem de buscar únicament el cens de les nenes d'aquesta edat.

S'ha d'efectuar el càlcul, únicament amb la població que es trobi a l'àrea d'influència del programa. Si s'organitzen unes escoles esportives en el Districte 3, considerar només el Cens corresponent a aquest districte.

3. Taxa de renovació

a) Definició

És el percentatge d'alumnes inscrits el curs anterior que renoven la seva inscripció al curs següent:

$$TR = \frac{AR}{IA} \times 100 \quad (3)$$

en la que IA = Inscrits el curs anterior
AR = Inscrits el curs anterior que renoven la seva inscripció el curs següent.

b) Utilitat

La Taxa de Renovació indica el grau d'acceptació del programa pels alumnes; quants més alumnes renovin la seva inscripció d'un curs a l'altre, més acceptat haurà estat el programa ofert. Seria un signe que, com a mínim, els possibles factors no directament relacionats amb les activitats esportives realitzades no han afectat l'interès dels alumnes inscrits.

c) Metodologia

Per fer-ne el càlcul s'ha de tenir molt en compte el fet de comparar únicament els alumnes que tingueren el dret d'inscriure's al curs anterior i que segueixen tenint-lo el curs següent. Un exemple aclarirà el que s'ha dit fins ara. Suposem que hem organitzat unes escoles esportives dirigides a escolars de 8 a 11 anys, inclosos: al curs 1984-85 es podien inscriure escolars nascuts el 1973, 1974, 1975 i 1976, i en el curs 1985-86, els nascuts el 1974, 1975, 1976 i 1977; la Taxa de Renovació del curs 1985-86 només es pot calcular pels nats el 1974, 1975 i 1976.

4. Taxa d'assistència

a) Definició

És el percentatge d'alumnes inscrits que ha assistit setmanalment per terme

Taxa de Matriculació: Càlcul del número de places (Alumnes) Previstes

1. Multiplicar el número de professors pel número d'hores setmanals de classe que donarà cada un (o sumar totes les hores setmanals de classe, si són diferents per professor) = hores setmanals de classe totals.
2. Dividir el número d'hores setmanals de classe totals entre el número d'hores setmanals de classe que farà cada alumne inscrit = grups d'alumnes.
3. Multiplicar el número de grups pel número d'alumnes que tindrà cada grup = places (alumnes) previstes.

mitjà a les classes, en un període de temps donat:

$$TA = \frac{\bar{X}_A}{I} \times 100 \quad (4)$$

en la que I = Inscrits (assistència teòrica setmanal)

\bar{X}_A = Mitjana d'assistències setmanals.

b) Utilitat

La Taxa d'Assistència es pot usar com a indicador de l'interès dels alumnes en els programes que hagin escollit. Aquest interès, però, pot estar molt influït per:

- actitud estimulant, neutra o negativa del professor o monitor,
- contingut de les classes diferent o no a la idea que l'alumne tenia en el moment d'inscriure's,
- dificultats d'assistència extrínseca al programa:
- malaltia o lesió,
- canvi de domicili
- problemes familiars de desplaçament a la instal·lació (nens petits)
- canvi d'horari d'altres activitats considerades per l'alumne més importants (piano, ceràmica, etc.),
- augment del número de les darreres.

c) Metodologia. Taxa Ponderada d'Assistència

La Taxa d'Assistència, tal i com ha estat definida, és aplicable a grups en els que no hi hagi canvis en el número d'inscrits dels del període considerat. A la pràctica acostuma a succeir, però, que hi hagi un cert número de canvis d'uns grups als altres. Les causes més freqüents són:

- millora del nivell d'habilitat de l'alumne (es canvia a un grup de nivell superior),
- canvi d'esport o d'esports

- canvi de circumstàncies personals, que obliguen a l'alumne a canviar d'horaris.

Pot també succeir que un o més alumnes deixin d'assistir temporalment per malaltia o lesió, viatge de llarga durada, etc.

Tot això dificulta el càlcul de la Taxa d'Assistència, al variar la base de càlcul (assistència teòrica).

Per resoldre aquesta dificultat, és més aconsellable utilitzar la Taxa Ponderada d'Assistència:

$$TPA = \frac{\bar{X}_A}{\bar{X}_{AT}} \times 100 \quad (4')$$

en la que \bar{X}_{AT} = Mitjana d'assistències teòriques setmanals. La mitjana d'assistències teòriques setmanals es calcula afegint a l'assistència teòrica inicial (inscrits) les variacions setmanals:

- s'hi sumen:
- les noves inscripcions,
- les incorporacions per canvis d'altres grups,
- s'hi resten:
- les baixes voluntàries declarades explícitament pels alumnes
- les baixes temporals degudes a malaltia o lesió, etc.
- les baixes definitives degudes a canvis a d'altres grups.

5. Taxa d'impartició

a) Definició

És el percentatge de classes previstes que s'han desenvolupat normalment, en un període de temps donat:

$$TI = \frac{CD}{CP} \times 100 \quad (5)$$

en la que CD = Número de les classes que s'han donat.

CP = Número de les classes previstes.

b) Utilitat

És un indicador de l'existència de problemes que han afectat al desenvolupament del programa i que no es pogueren preveure inicialment. Entre aquests s'hi poden contar els següents:

— Climatologia adversa (sobretot, en el cas freqüent d'instal·lacions a l'aire lliure):

- nevades, inundacions;
- vents de molta força (afecta a determinats tipus d'esports);
- temperatures baixes, etc.

— Avaries o deficiències greus a les instal·lacions:

- apagades de llum;
- brutícia excessiva, etc.

— Manques no substituïdes del professorat:

- malaltia o lesió;
- baixes voluntàries, etc.
- Absències massives dels alumnes:
- problemes de transport;
- colònies, excursions, etc.

c) Metodologia

Dins del número de classes previstes no s'hi ha d'incloure les que coincideixen amb festes prèviament conegudes ni, les que cauen en possibles "ponts" (dies lectius entre dos dies de festa). Ans el contrari, sí que s'ha de contar les que estan previstes per ésser dedicades a repassos, recuperacions o jornades especials, dins del programa del grup que es tracti.

D'entre les classes donades s'han de contar les dedicades a repassos, recuperacions o jornades especials no previstes ("temps lliure", "petits partits", etc...) ja que, encara que no hagin estat programades, entren dins de la dinàmica de la interacció professor-alumne.

Possibilitats de càlcul

Aquests 5 paràmetres, tal i com han estat definits, es poden agrupar en 2 tipus:

- Paràmetres de comportament, que intentarien detectar el grau d'acceptació del programa pels alumnes (comportament sociològic). Serien la Taxa de Renovació i la Taxa d'Assistència.
- Paràmetres d'organització, concebuts per intentar reflectir el grau d'organització i coordinació del programa. Serien la Taxa de Matriculació i la Taxa d'Impartició.
- La Taxa de Participació seria, des d'aquest punt de vista, un paràmetre

Taxa de Renovació Delimitació dels alumnes comparables (Exemple)

Escoles Esportives per a nens de:	Es poden inscriure al curs 1984-85 els nats:	Es poden inscriure al curs 1985-86 els nats el:
11 anys	1973**	1974*
10 anys	1974*	1975*
9 anys	1975*	1976*
8 anys	1976*	1977**

* = SI entren en el càlcul de la Taxa de Renovació del curs 1985-86

** = NO entren en el càlcul de la Taxa de Renovació del curs 1985-86

mixte, ja que pot reflectir tant el grau d'acceptació del programa com l'existència de problemes organitzatius. Tots i cadascun dels paràmetres es pot calcular en funció de 3 variables, que permeten diverses possibilitats d'anàlisi. Aquestes variants són: el temps, l'espai material o urbà i el factor humà (alumnes).

1. Variable temporal

Respecte al temps, és possible de realitzar dos tipus d'anàlisi, que varien segons el paràmetre:

a) Anàlisi puntual

Les Taxes de Matriculació, Participació i Renovació només podran calcular-se de forma puntual, una sola vegada.

da, ja que reflecteixen els resultats de la matriculació.

b) Anàlisi cíclica

Es pot fer amb les Taxes d'Assistència i d'Impartició, ja que són paràmetres resultants d'un desenvolupament en el temps. Les possibilitats d'anàlisi cíclica més usuals podrien ser l'anyal, el trimestral o el mensual.

L'anàlisi anual ens dona un valor únic per tot el curs. Equival, en unes escoles esportives d'estiu, a una anàlisi "de temporada".

Una possibilitat molt interessant és l'anàlisi trimestral, que pot ser-nos útil per detectar variacions estacionals dels paràmetres estudiats. L'anàlisi mensual o inclús el setmanal,

Taxa d'impartició: Càlcul del número de classes

	CONTAR:	NO CONTAR:
Classes donades	<ul style="list-style-type: none"> • Totes les programades que s'han donat. • Les dedicades a repassos, recuperacions o jornades especials no programades. • Totes les programades (incloent-hi repassos, recuperacions, etc. programades). 	<ul style="list-style-type: none"> • Les programades que no s'han donat. • Les que caiguin en dies de festa coneguts o en possibles "ponts" (no cal programar-les).
Clases Previstes	<ul style="list-style-type: none"> • Les que encara que estiguessin programades inicialment, cauen en dies de festa no previstos (votacions, vagues, etc.) • Les que tot i estant programades inicialment, no poden donar-se per diversos problemes (fred, avaries, etc.) 	

probablement no valgui la pena per l'esforç que seria necessari per tal de realitzar el seu càlcul.

2. Variable espacial

Qualsevol escola esportiva afecta a una àrea concreta de l'espai urbà, ja sigui un barri, un districte o tot un municipi. Dins d'aquest espai urbà es poden fer també dos tipus d'anàlisi:

a) Anàlisi sectorial o regional

Seria quan qualsevol de les Taxes es calculés en funció de les zones significatives que componen l'espai d'influència de les escoles esportives: escoles a les que van els alumnes, instal·lacions en les que s'inscriuen, barris en què hi viuen.

Així, per exemple, es pot calcular la Taxa d'Impartició segons les instal·lacions en les què s'hi facin les classes, la Taxa de Participació segons a les Escoles que van els inscrits, la Taxa de Renovació segons els barris de residència, etc.

b) Anàlisi global

És aquella que es fa, quan les Taxes es calculen sobre la totalitat de l'espai d'influència de les escoles esportives.

3. Variable individual

Teòricament, els alumnes són l'element principal d'unes escoles esportives. Una anàlisi acurada de les seves característiques sociològiques principals ens donarà molta informació sobre el rendiment social del programa. Aquí també podem fer 2 tipus d'anàlisi:

a) Anàlisi de categoria

Els paràmetres de comportament (Taxa de Participació, Taxa de Renovació i Taxa d'Assistència) es poden calcular en funció de diverses categories: edat, sexe, nivell socio-cultural, etc.

b) Anàlisi global

Totes les Taxes es poden referir a la totalitat dels alumnes o joves que afecta el programa, sense fer distinció de categories.

Evidentment, en qualsevol dels tres tipus de variables, quan més analític sigui el càlcul d'un paràmetre donat, més elements tindrem per aprofundir en les possibles hipòtesis explicatives, que han de ser necessàriament sintètiques.

Quadre 2

Possibilitats de càlcul dels paràmetres d'anàlisi del rendiment social d'unes escoles esportives

	VARIABLE TEMPORAL	VARIABLE ESPACIAL	VARIABLE INDIVIDUAL
Taxa de Matriculació		<ul style="list-style-type: none"> • Instal·lacions • Barris • General 	<ul style="list-style-type: none"> • Grups de classe • General
Taxa de Participació		<ul style="list-style-type: none"> • Escoles • Barris • General 	<ul style="list-style-type: none"> • Edats • Sexes • Nivells socio-culturals • General
Taxa de Renovació		<ul style="list-style-type: none"> • Escoles • Barris • General 	<ul style="list-style-type: none"> • Edats • Sexes • Nivells socio-culturals • General
Taxa d'Assistència	<ul style="list-style-type: none"> • Mesos • Trimestres • Temporades • Anual 	<ul style="list-style-type: none"> • Instal·lacions • Barris • General 	<ul style="list-style-type: none"> • Edats • Sexes • Grups de classe • Professors • General
Taxa d'Impartició	<ul style="list-style-type: none"> • Mesos • Trimestres • Temporades • Anual 	<ul style="list-style-type: none"> • Instal·lacions • Barris • General 	<ul style="list-style-type: none"> • Grups de classe • General

Aplicacions: valoracions del rendiment social

Cadascun dels paràmetres definits ens permet una valoració parcial del rendiment social d'unes escoles esportives. Si el nostre anàlisi s'aturés aquí, podríem arribar a conclusions precipitades o simplistes a l'hora d'emetre possibles hipòtesis explicatives.

Segons el meu parer, és més útil realitzar anàlisis interdependents de 2 o més paràmetres, cosa que augmentarà notablement la perspectiva avaluadora. Alguns exemples ens ajudaran a aclarir aquest fet.

Imaginem-nos unes escoles esportives de les quals la Taxa de Renovació ha donat uns valors considerats baixos. Si la nostra anàlisi es deturés aquí, podríem arribar a la conclusió que el programa no va interessar als alumnes fins el punt de no renovar llur inscripció, i potser començaríem a variar les activitats o la metodologia, per fer-les més

“atractives”. Suposem que aprofundim en la nostra anàlisi i veiem que la Taxa d'Impartició ha estat molt baixa; probablement, les nostres conclusions ens permetrien atribuir part de la “culpa” al baix nombre de classes donades, que hauria desanimat als alumnes a continuar d'un any a l'altre.

Pensem ara en unes escoles esportives de les quals les Taxes de Participació i de Renovació hagin estat altes, però de les quals la Taxa d'Assistència hagi estat baixa o molt baixa. Dels elevats valors de la TP i la TR podríem deduir que el programa ha estat atractiu pels alumnes tal i com està dissenyat. La baixa TA, però, hauria de dur-nos a reconsiderar la nostra conclusió inicial, sobretot si els valors de la Taxa d'Impartició són elevats; potser el programa va ser massa repetitiu i el que un any va agradar, el següent ha avorrit.

Un tercer exemple pot ser encara més significatiu. En unes escoles esportives

de les quals l'àmbit d'acció permet disposar de molts alumnes potencials, els valor alts de la Taxa de Matriculació o de la Taxa de Participació no sempre volen dir que el programa sigui atractiu o que l'organització sigui bona; podria succeir que la Taxa de Renovació fos molt baixa, el que indicaria que els alumnes no han valorat positivament llur participació, deixant d'assistir-hi l'any següent, pel que la suposada acció educativa de les escoles queda molt desdibuixada.

En tot cas, per tal de realitzar una valoració, sigui d'un paràmetre aïllat o de més, és necessari disposar d'una escala que ens permeti conèixer quins valors de cada paràmetre es poden considerar alts i quins baixos. El més adient seria disposar de les dades d'un número d'anys -10 o més- per poder fer una escala estadística. Al nostre país, però, són poques les escoles esportives amb 10 o més anys de funcionament, i probablement siguin menys les que disposin de dades relatives a tots els paràmetres proposats.

Una metodologia alternativa podria ser la d'assignar a cada Taxa 3 nivells de valoració -per exemple, "Alt", "Mitjà" i "Baix"-, en cadascun dels quals estarien compresos uns valors donats, assignats de manera hipotètica o experimental. En el quadre 3 s'ofereix una proposta d'assignació de nivells de valoració per les Taxes estudiades. Les mitjanes dels valors assignats a cada nivell permeten disposar d'uns indicadors globals de la valoració del rendiment social d'unes escoles esportives:

- més del 70%, nivell alt,
- entre el 50 i el 70%, nivell mig,
- menys del 50%, nivell

Un cas pràctic: les escoles esportives municipals de Sant Cugat del Vallès

A títol il·lustratiu, hem preparat un resum de l'evolució dels paràmetres proposats a les Escoles Esportives Municipals de Sant Cugat del Vallès, que porta funcionant sense interrupció des del curs 1982-83.

En el quadre 4 es poden veure les característiques específiques de cada curs:

- Curs 1982-83 (abril juny 1983):
- alta Taxa de Matriculació i d'Impartició.

Quadre 3
Nivells de valoració dels paràmetres d'anàlisi del rendiment social d'unes escoles esportives

TP	TM	TR	TA	TI	Anàlisi Global	Nivell de Valoració
+ 30	+ 70	+ 70	+ 80	+ 90	+ 70	Alt
10-30	50-70	50-70	60-80	70-90	50-70	Mig
-10	-50	-50	-60	-70	-50	Baix

Claus:

TA = Taxa d'Assistència

TI = Taxa d'Impartició

TM = Taxa de Matriculació

TP = Taxa de Participació

TR = Taxa de Renovació

- Valors mitjans de la Taxa de Participació i d'Assistència.
- Curs 1983-84 (octubre-juny 1984):
- taxa de Matriculació molt alta.
- Valors mitjans de totes les altres.
- Curs 1984-85 (octubre-juny 1985):
- taxa de Renovació baixa.
- Valors mitjans de totes les altres
- Curs 1985-86 (octubre-juny 1986):
- taxa de Matriculació molt alta.
- Taxa d'Impartició alta.
- Taxes mitjanes de Participació i Assistència.
- Taxa de Renovació baixa.

Per paràmetres, l'evolució general del període ha estat el següent:

- Matriculació: valors alts, amb un punt fluix a la meitat del període. Les previsions han estat, en general, bastant encertades.
- Participació: es refereix únicament als escolars de 3er a 8è d'EGB de les Escoles Públiques, l'únic grup del que es tenen censos fiables i detallats per edats. A l'ésser en general valors mitjans, s'aprecia també una inflexió en el punt mig del període, que després es recupera fins a assolir el valor més alt a l'últim curs (1986-87).

Igualment referida als escolars de les Escoles Públiques de Sant Cugat del Vallès, el mateix que la resta dels paràmetres.

Segueix apareixent el valor més baix al mig. No s'ha recuperat el valor inicial.

— Assistència:

Valors discrets, en baixa progressiva. Una anàlisi espacial per Instal·lacions (no reflectit aquí) ha permès esbrinar

que els valors baixos es donen a la piscina, estant les Instal·lacions dels barris per sobre la mitjana.

— Impartició:

Exceptuant el primer any, que va durar un trimestre, el de climatologia més benigne, podem observar un augment progressiu de la Taxa d'Impartició, índex de normalització en l'ús de les Instal·lacions Esportives Públiques per part dels programes municipals i d'una millora substancial de la qualitat d'aquestes. En termes globals, les característiques de cada curs es poden sintetitzar d'aquesta manera:

— Curs 1982-83:

bona organització, bona acollida per part de la població. Es va desenvolupar en l'últim trimestre escolar, fet que va afavorir l'assistència i la impartició de classes.

— Curs 1983-84:

bona organització. Valors baixos de l'assistència i la impartició. Hi hagueren problemes per avaries a diverses instal·lacions i la climatologia va afectar notablement la impartició de classes en bastants grups, el que va influir en una tendència a disminuir de la Taxa d'Assistència.

— Curs 1984-85:

organització deficient, degut al retard en la distribució de material de propaganda i matriculació. Encara que la impartició fou bastant millor que en el curs anterior, va baixar lleugerament l'assistència. Això, juntament amb els baixos valors de la Participació i la Renovació, van fer pensar en una dis-

minució de l'acceptació del programa, sobretot per part de les edats més altes (13-14 anys endavant).

Aquest curs fou el més baix en tots els aspectes dels desenvolupats fins aleshores.

— Curs 1985-86:

millora substancial de l'organització respecte al curs anterior. Un canvi en la programació de les activitats va permetre que augmentés la Participació i la Renovació, a l'oferir més opcions per escollir esports. Els valors baixos de l'Assistència s'atribuïren hipotèticament al factor motivació extrínseca, dependent del professorat.

— Curs 1986-87:

consolidació de l'organització. L'adopció de mesures que facilitessin la inscripció es va traduir en un augment de les Taxes de Participació i Renovació. L'Assistència recupera valors acceptables degut a la programació d'horaris de classe més accessibles (trasllat al migdia en algunes Escoles Públiques).

En els cinc primers cursos d'existència de les Escoles Esportives Municipals de Sant Cugat del Vallès, s'aprecien globalment dos fases:

— una primera de tempteig, que abraçaria els 3 primers cursos, i de la qual el punt més baix estaria en el 1984-85.

— una segona, de consolidació, on s'hi introdueixen modificacions substancials que contribueixen a millorar la rendibilitat social del programa.

Conclusió

El que s'ha dit fins aquí no esgota, evidentment, les possibilitats d'anàlisi objectiva del rendiment social d'unes escoles esportives.

Altres paràmetres que es podrien estudiar amb relativa facilitat serien:

— Nivell socio-econòmic i nivell cultural dels participants, mitjançant la inclusió d'un breu Qüestionari en el Full d'Inscripció.

— Valoració subjectiva del programa (continguts, instal·lacions, metodologia) per part dels alumnes, mitjançant un Qüestionari específic.

— Variació de les expectatives respecte a l'exercici físic en general o a l'esport en particular, per part dels alumnes.

Quadre 4
Evolució dels paràmetres d'anàlisi del rendiment social de les escoles esportives municipals de Sant Cugat del Vallès. Període 1983-86

	1982-83	1983-84	1984-85	1985-86	1986-87
Matriculació					
Places cobertes	333	457	321	462	554
Places previstes	420	445	505	423	624
TM	79	103	64	109	89
Valoració	Alta	Molt Alta	Mitjana	Molt alta	Alta
Participació (*)					
Inscrits	332	368	247	312	442
cens 3er.-8è.	1.945	1.996	2.105	2.152	2.137
TP	17	18	12	14	21
Valoració	Mitjana	Mitjana	Mitjana	Mitjana	Mitjana
Renovació (*)					
Renoven		199	135	110	156
Inscrits					
curs anterior (**)		308	361	245	307
TR		65	37	45	51
Valoració		Mitjana	Baixa	Baixa	Mitjana
Assistència (*)					
Real	256	249	195	232	339
Teòrica	321	356	291	357	452
TA	80	70	67	65	75
Valoració	Mitjana	Mitjana	Mitjana	Mitjana	Mitjana
Impartició (*)					
Classes donades	263	842	950	1.187	1.528
Classes previstes	264	1.007	1.056	1.237	1.596
TI	100	84	90	96	96
Valoració	Alta	Mitjana	Mitjana	Alta	Alta
Organització i desenvolupament					
	69	68	54	66	66
Valoració Global					
	Mitjana	Mitjana	Mitjana	Mitjana	Mitjana

(*) Referit únicament als alumnes de 8 a 13 anys

(**) Descomptats els que aquest curs fan 14 anys